

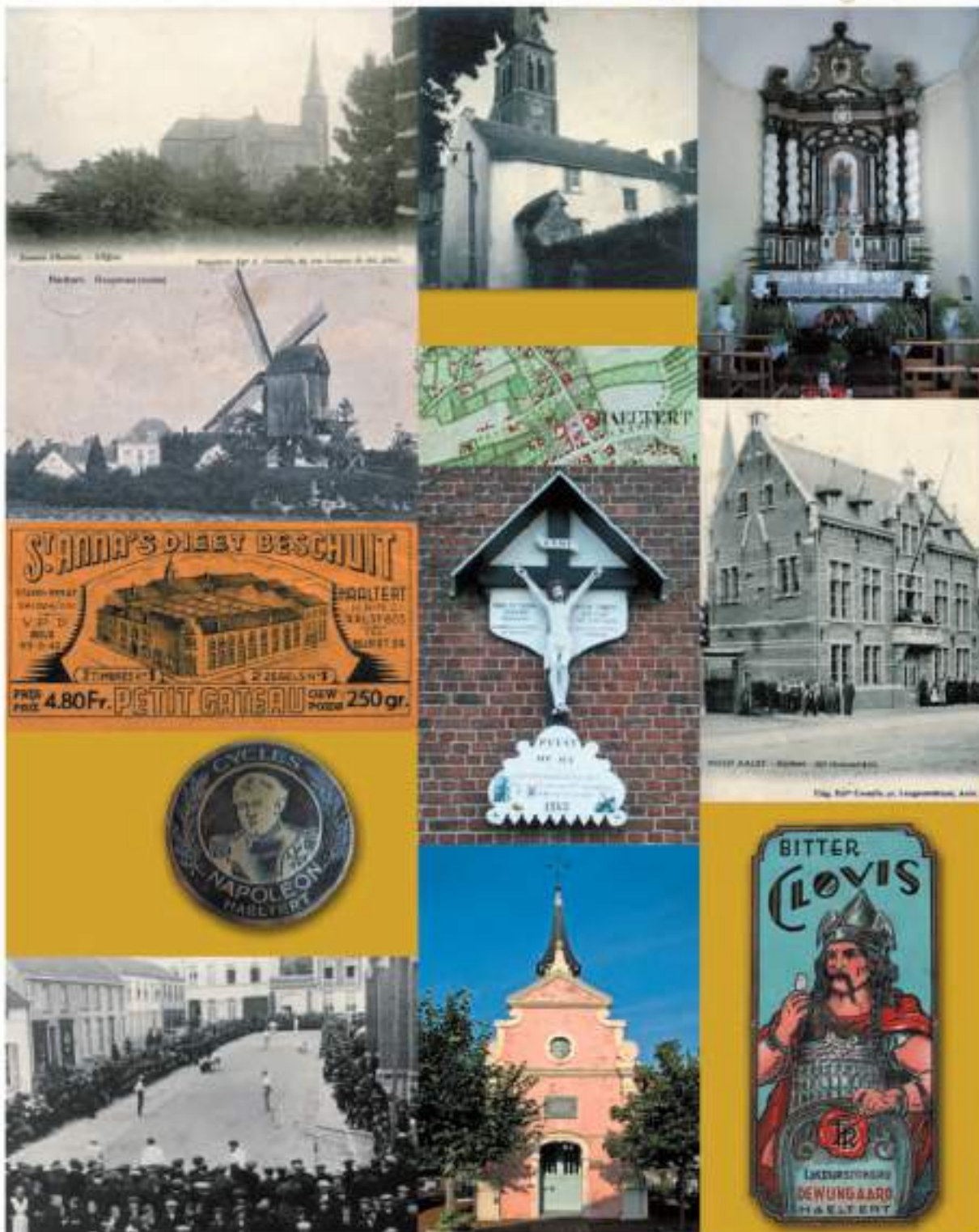
Nummer 2 - jaargang 36 - 2016 - april, mei, juni
Afgiftekantoor: Achterstraat 1, 9450 Haaltert

België - Belgique
PB
9450 Haaltert
3/5008
P 005370

Redactie: Diepeweg 15, 9450 Haaltert
Verantwoordelijke uitgever: Willy De Loose

HEEMKUNDIGE KRING

Haaltert & deelgemeenten

Werkgebied: Denderhoutem, Haaltert, Heldergem,
Kerksken, Terjoden

Mededelingen Heemkundige Kring
Haaltert - 3-maandelijks ledenblad
36e jaargang 2016 - nr. 2

Redactie:

Diepeweg 15, 9450 Haaltert
Voorzitter - Secretariaat
Willy De Loose
053/83.08.81

Medewerkers:

Denderhoutem:

Luc Pots
Hans Sonck
Raf Hendrickx

Haaltert:

Wim Allaer
Jan Paul De Graeve
Marc De Moyer
Rik De Schepper
John Scheerlinck
Christophe Provost
Staf Versavel

Heldergem:

Roger De Troyer
William Minnaert
Tony De Rijck - taalcorrector

Kerksken:

Joris De Kegel - ledenadministratie

Documentatiecentrum:

Warandegebouw
Sint-Goriksplein 17 - 9450 Haaltert.
Elke donderdag van en eerste zondag
van de maand van 10 tot 12 u. ,
uitgezonderd juli en augustus.

Ruiladres:

Diepeweg 15, 9450 Haaltert

Lidmaatschap: € 12

Steunend lid: € 18

Erelid: € 25

Rek.nr. BE40 4395 0830 6163

Heemkundige Kring Haaltert

Email: info@hkhaaltert.be

Website: www.hkhaaltert.be

Elke auteur is verantwoordelijk voor zijn/haar teksten.
Teksten mogen overgenomen worden mits bronvermelding.
HK Haaltert is lid van 'Heemkunde Oost-Vlaanderen'.

Met de steun van de provincie Oost-Vlaanderen

Redactioneel

U ontvangt dit nummer een paar weken vroeger dan gewoonlijk, om een eenvoudige reden: samen met onze vrienden van het Df willen wij de luxe-editie van de dialectquiz een speciaal aureool geven. Op vrijdag 10 juni nodigen wij alle echte 'Oiljteneirs' en hun supporters uit op de 25ste Dialectquiz. Ben je er reeds geweest, dan weet je beslist dat het vooral een nostalgische humoristische bedoening wordt. Kom je voor de eerste maal, dan het zal je verwonderen hoeveel sappige woorden en gezegden je kan gebruiken om je Haaltertse woordenschat te verrijken. Elke deelnemer(ster) spant zich uiteraard in om op de erelijst van de 'Oiljteneirs' van 't jaar te prijken. Wie wordt nummer vijfentwintig? Niet alleen wereldberoemdheid in 'Oiljtert' valt hem of haar te beurt, maar eveneens een paar mooie boeken en de onmisbare fles bubbels. Voegen wij er nog bij dat wij dergelijke supplementaire sprankelende prijzen voorzien voor de 5e, de 10e, de 15e, de 20ste, enz. Het mag iets meer zijn voor deze editie, niet?

Ben je een Haaltenaar in hart en nieren, dan spreken wij af op vrijdag 10 juni om 20u in het Jeugdheem. Van harte welkom!

Om het wat eenvoudiger te maken worden wij graag verwittigd van je komst. Doe dit met mail, een telefoonnummer naar de bestuursleden van HK en/of Df.

Bij de laatste (!) uitgave van de dialectquiz brengen wij hulde aan Gilbert Redant, auteur van de waardevolle studies over ons dialect ('*Idioticon van het Haalterts dialect*' en '*Oe zegge men 't ammel*'). Een gedenkplaat zal aangebracht worden aan het documentatiecentrum van de Heemkundige Kring.

Liep je even binnen in ons Documentatiecentrum op de Dag van het park, 22 mei l.l.? Een summier verzameling van unieke biljetten en munten, vooral betaalmiddelen gedurende WO I, werd door twee medewerkers van de HK tentoongesteld. Boeiend en leerrijk! Dank aan Marc Stalpaert en Toon Bockstaele!

Elders in dit nummer vind je informatie over een nieuwe uitgave van de HK: '*Bijdrage tot de geschiedenis van de Rijkswachtbrigade in Haaltert*' van William Van den Berghe. Deze gewezen Rijkswachtinspecteur en Haaltenaar verzamelde gegevens en foto's van de 107 gendarmes die deel uitmaakten van de Haaltertse brigade van 1901 tot 2001. Het mag gezegd: een monnik-enwerk dat uitmondde in een waardevol tijdsdocument.

En dit nog: velen vragen zich af vanwaar de twee arduinen stenen komen die pal rechtover de kerkingang liggen. In Haaltert noemen wij ze 'de stichel'. Een informatiebord geplaatst door de HK en het Gemeentebestuur geven uitsluitel.

Veel leesgenot met dit nummer en een verkwikkende vakantie.

waL

*Een voorproefje: kinjde d'outdriking
dad ier afgebeld es?*

25 JAAR DIALECTQUIZ

DAVIDSFONDS
Haaltert

& HEEMKUNDIGE KRING
HAALTERT

Doe je ver de leste kier mee on den dialectquiz?

Joj'k - jou'ch - joo'n - joo's - jo'm !!!

Voor de 25ste en allerlaatste keer organiseren de Heemkring en het Davidsfonds een dialectquiz.

Het wordt een feestelijke editie met veel oud-winnaars, verrassende optredens en natuurlijk de traditionele quiz.

Iedereen ontvangt een prijs. Om de samenwerkende vennootschappen niet te bevoordelen gaan dit jaar de speciale prijzen naar de 1ste, 5de, 10de,...

Kunstenroute en dialect.

Er worden her en der over de deelgemeenten dialectspreuken of gezegden aangebracht op de zitbanken. Een initiatief van 25 JAAR DIALECT.

Graag uw aanwezigheid bevestigen op 0477 636 228

VRIJDAG 10 JUNI JEUGDHEEM 20 uur

De lotgevallen der bannelingen (VII)

Ter Kantien

Op een koude winteravond, de maan stond als een koning der aarde omringd door ontelbare sterren te schitteren aan het lichtruim. Wij hadden vernomen dat er koekjes, marmelade en chocolade ter kantien waren aangekomen. Door den hongeren de smaaklust verblind

waagden wij toch, van eens te vragen ons daarvan ook iets te verkoopen. Doch die tirans joegen ons buiten ons bedreigend met de stok. Neen voor ons was er niets dan lijden en tormenten te verduren bij die eeuwig vervloekte beulen. Dan gingen wij buiten staan en deze af te wachten die daar voor bannelingen koeken, chocolade en ook al een haring kochten, hun te betalen en daarenboven hun met een snaps te beloonen. Zoo had iedereen dien avond een of twee pakjes koeken welke wij dan kookten met water en chocolade en zulks met een haring opaten. Weldra was zulks door de Duitschers uit de naburige dorpjes gekend, dat de Belgen geld hadden en zoo kwamen zij ons allerhande eetwaren aanbieden, zoals brood, worst, sardienen enz. aan matige prijzen. Maar weldra stegen de prijzen daar de eene de andere onderschept. Zoo wierd het daar elke avond een toeloop van Duitschers en bannelingen zoodat wij zulks en met reden eene geheime markt noemden, niettegenstaande wij menigmaal verklapt werden door de posten. 't Waren allen hongerige wolven die zich op de aangeboden spijzen wierpen.

Op een avond kwam er een dier valsche tijgers met een pakje aan de prikkeldraad staan en verkocht dit voor twee Marken. Hoe deerlijk was deze arme jongen bedrogen, voorzeker dacht hij een stuk worst of braad gekocht te hebben, maar helaas, het was een been waar geen vezeltje vleesch meer aankleefde. Wij lachten om het meest omdat hij zich zoo had laten beetnemen. Den volgende dag kocht hij van dien Duitscher een brood en toonde den verbaasde

Duitscher den rug zonder te betalen. Ziedaar hoe het ging op de geheime markt.

De eerste pakjes uit België

't Was op het einde der maand januari wanneer de Feldwebel ons berichtte dat de pakjes eten in aantocht waren. Doch niemand wilde daar geloof aan hechten daar iedereen, op die dagen de volle hoop koesterden van in weinige dagen tot onze ouders te mogen terugkeeren. Ja allen koesterden wij die dwaze hoop, doch lang moesten wij niet twijfelen, want eenige dagen nadien kwamen er ontelbare kaarten uit België tot ons waarin wij vernamen dat wij onzen buit mochten verwachten. Zoo kwamen wij tot den 3 Februari wanneer wij hoorden dat zij aangekomen waren. Niemand zal begrijpen met welken angstig ongeduld wij den oogenblik der ontvangtsneming afwachtten. Twee groote wagens beladen met ons zoo kostbaar eten kwamen den koer opgereden en allen schaarden zich daar rond. Daarna wierd er aan de uitreiking begonnen en allen liepen als bezetenen naar hunne barrak waar zij zich met hun pak op hun bed kropen waar zij hunne zoolang bekrompene maag verlustigden. De eenen had in allererhaast een stuk zeep in en mond, denkende dat het een stuk kaas was, den anderen geëten niet wetende waaraan hij de smaak te danken had. Onmogelijk zulks te begrijpen, wanneer gij zulks schouwspel niet hebt bijgewoond. ' Was waarlijk lustig om zien hoe iedereen met vollen eetlust alles eens aanspraken, zoo wierd er op drij tot vier dagen vijf kilogram eten als 't ware verslonden. Welke verandering had er bij ons plaatsgevonden. Toen wij des anderdaags naar ons werk gingen, was het gansch een ander volk geworden. Vroeger ging iedereen met het hoofd gebogen, zonder een woordje tegen elkander te spreken en nu gingen allen met het hoofd in de lucht en spraken reeds met elkander over het erfdeel dat zij hadden ontvangen, ja er wierd zelfs een deuntje gefloten. Maar zulks gebeurde maar als de Duitschers het niet konden hooren of ontwaren want voorzeker zouden wij geene tweede lust hebben. Ja zij konden zelfs niet zien dat wij een enkel ogenblikje vermaak hadden. O! Hoe droevig, hoe smartelijk, 't was voor hen een vermaak onze tranen te zien vloeien. Doch

wij wierden daar al gewoon en durfden zelfs ons aleens verzetten, alhoewel wij zulks moesten bekoopen door eene slechte behandeling en veel slagen. Bij de minste tegenspraak moesten wij vier of vijf achtereenvolgende dagen twee uren langer werken, en durven ons bedreigen van geene soep te krijgen en zoo zonder eten te moeten gaan slapen. Mij dunkt dat ik niet moet zeggen met welke schrik wij daarvan hadden. Wanneer er op het werk eenen machteloos wierd en zich moest aan kant zetten dan kwamen die wreede beulen met de kolf hunner geweren stampen en slagen, en waarschijnlijk mijne beste, dat waren harde slagen. Zoo heb ik eens een stomp gekregen in mijn linker zijde welke ik waarschijnlijk drij weken lang met hevige pijn heb gevoeld. Wanneer zij ons dan vroegen wat er scheelde, en wij antwoordden natuurlijk dat wij pijn hadden riepen zij ons toe, wanneer die lieden werken moeten dan zijn die krank, dan hebben zij honger, dan scheelt hun altijd iets, maar wanneer die eten mogen dan zijn die weder gezond. Ja voor te werken zijn zij klein, maar te eten zijn zij reuzen, na loos immer wijder, immer fester arbeiden, verflouchte slappe kounden. Zoo wierden wij behandeld wanneer wij binst den dag ziek wierden. Ja ziek worden moesten wij ten gepaste ure, en dat was, van vier tot zeven en krank des avonds, want wanneer wij ons des morgens gingen melden, wierden wij de deur uitgeworpen, omdat wij dat 's avonds niet en wisten. Zijn dat alles geene smarten die bannelingen te lijden hadden? Gingen wij dan bij den docter daar wierden wij soms goed, soms slecht onthaald, allen moesten hen ontkleeden, dan wierden wij op eene rij gesteld, de eene na de andere wierd onze koorts gemeten en zoo wij geene ziektekoorts hadden dan moesten wij maar snel vetrekken of wij wierden streng gestraft, daar het merendeel onbekwaam tot werken, niet door ziekte, maar door flauwte bij gebrek aan levensmiddelen in eene slapheid waren gevallen, toch moesten zij met de nog ongeklagde naar de werken begeven. Ja, het merendeel dezer zieken hadden geen docter maar wel een of twee broodjes nodig. Dezen die tot den docter toegelaten wierden kregen 2-3 tot vier dagen lagerdienst, ook al een die wierd ontlast, maar dat hing het meest af van den den docter. Wanneer het eenen was met een menschenhart dan wierden er alle tien of veertien dagen tien tot vijftien begunstigde naar huis gezonden. Onnoodig te zeggen dat de vreugde op alle hunne wezen te lezen was en dat wij ongelukkigen hen steeds met benepen hart zagen vertrekken. Menigmaal had ik mij reeds bij den docter begeven, soms kreeg ik enkele dagen

'choninc', waarmede ik mij al tevreden stelde, doch de zoo vurig verlangde ontlasting kwam niet. De wreedheden die men in de krankbarrak zag gebeuren, met deze ongelukkigen wier handen of voeten waren vervrozen, dat was schrikkelijk. De nagels hunner aangetaste vingers of tenen wierden bij middel eener tang weggerukt en het vervrozene vleesch werd met een mes of schees weggesneden, waarna zulks met een rood-geelachtig vocht welk men toriot noemde overstreken om de teweegebrachte wonden dood te branden. 't Was droef om zien om deze zo gemartelde jongelingen zich in elkander trokken een kreet van pijn slakende, waarop de duitschers met een spotlach antwoordden. Wanneer er een het bewustzijn verloor, en dat gebeurde menigmaal, dan wierd hij opnieuw tot het even geroepen door enige stampen hem door die wreede barbaren toegediend.

Zoo verliepen de dagen in verdere kwellingen en droeve eentonigheid zonder afwisseling in onze armoede en ellende, tot eindelijk de wreede koude een einde nam. O! Welke vreugde gevoelden wij allen in ons wanneer wij na lange pijnlijke dagen overgebracht te hebben eindelijk een einde zagen aan den zoo langdurigen en langen winter. Want op heden mochten wij voor de eerste maal in vele weken ons van een heelen hoop kledingstukken ontdoen. Wij waren weliswaar goed gekleed maar nu konden wij ons toch wat vrijer bewegen. Zoo moesten wij op dien morgen, wanneer een dichte mist over de aarde was gespreid, als een ondoorzichtbare sluier ons naar het werk begeven, daar moest ik met een mijner gezellen een put graven van 1,75 meter diepte om een telefoonpaal te plaatsen en nu mochten wij met wat meer iever aan den ons opgelegden arbeid. Zelfs met vreugde op ons gelaat trokken wij onze vest uit, daar het toch zulk zacht weder was en daar wij onze pakken te verwachten waren, dat schonk ons nog de grootste vreugd. Zoo doorkapten wij den harden grond tot dat wij op drij dagen met onze put veerdig waren, want tot op 75 centimeters was de vorst in den grond gedrongen. Den dag daarna ontvingen wij onze tweede zending.

Een vrolijke avond

Wij hadden opnieuw een dag overgebracht van slapelijk werken temidden een fijne stofregen die ons allen heel nat maakte en onze kleederen doorweekten. Menigmaal hadden de duitschers ons binst den dag smaadwoorden en martelingen doen ondergaan die wij met droefheid en pijn verdroegen zonder te

mogen tegenspreken of te verzetten, doch weerom is dezen dag teneinde geloopt. Na onze soep geëten te hebben, ontvingen wij onze pakken eten die onze zo duurzame ouders tot ons zonden. Met een uitroep van vreugde namen wij deze ter hand, en met luide jubelkreten snelden wij ermede henen naar onze barrakken. Daar aten wij allen lustig van het goede brood waarop wij een stukje vleesch hadden gelegd, zulks namen wij onder duim en sneden er overgrooten stukken van die ons toch zo wondergoed smaakten, daarna een stukje kaas met een goed bestrijkt boterham kwam onze smaaklust voldaan. Na smakelijk geëten te hebben wierd er een goed pijpje van den Belgischen tabak gerookt, zodat op weinige oogeblikken gansch onze barrak was omhuld door geurige tabakswolken. Dan wierden er verschillende vrolijke liedjes gezongen en fiffels en andere muziekinstrumenten wierden uit de lang geslotene doosjes gehaald en zoo zongen wij allen samen den Brabaçonne begeleid met muziek. Nauwelijks een stroofje gezongen of daar kwam een duitscher van wacht en verbood ons verder te zingen op gevaar van gestraft te worden. Alles verstomde in een wenk, maar nauwelijks had hij de deur tegen aangestoten en wij hoorden het gerucht zijner stappen verdwijnen of opnieuw ving het gezang en gespel aan en wij zongen ons vaderlandsch lied ten einde. Daarna wierdt de Vlaamsche Leeuw aangeheven en zoo zongen wij tot laat in de avond alle slach van liedjes vroeger onder ons zoo

gemeen. Twee, drij maal reeds waren wij verwittigd geworden dat wij onze vreugde moesten staken, doch daar wilden wij ons niet in schikken vooraleer het bal was ten einde. Dan zijn wij allen naar bed gegaan, waar wij onze vreugden en droefheid in den slaap vergaten, doch daar wierd mijne vreugde voortgezet in mijne droomen, want ik droomde zoo zoet en aangenaam. Ja ik was in het midden mijner ouders en familie aanwezig waar ik het genot smaakte hen allen te aanschouwen en een woord tot hen te richten. Ja, ik zag al mijne kennissen voor mijne oogen opdagen en ik kuste menigmaal deze, wiens hart zoo liefderijk ten mijnen opzichte. Maar hoe bitter was mijne teleurstelling bij mijn ontwaking, ja met moeite kon ik gelooven dat ik mij nog in het kamp der bannelingen bevond. Maar helaas! Het was maar al te bitter waar. Des anderendaags gingen wij zoals gewoonte naar het werk en werkten traagzaam tot na de middag, tot wij terug naar onze barrakken trokken waar wij opnieuw smakelijk aten en nogmaals vol vreugde den avond doorbrachten.

(vervolgt)

Uit 'De lotgevallen der bannelingen' van Valérie Hunninck (Kerksken)

Documentatiecentrum

(open elke 1ste zondag en elke 2de donderdag/maand van 10-12u)

Wij danken:

Dirk Elskens, Haaltert: bidprentjes

Ingrid De Man, Haaltert: bidprentjes

Ida Van Impe, Haaltert: belangrijke verzameling doodsbriefen, bidprentjes en foto's.

Frieda Temmerman, Haaltert: bidprentjes

Gift van honderden bidprentjes van een anonieme schenkster uit Haaltert.

Christianne Ghysens, Welle: bidprentjes

S A Aalst (Michel Igual): documenten Haaltert, fotoalbum

Frieda De Gelas, Denderhoutem: boeken en tijdschriften

Een speciaal woordje van dank voor Veerle Vandeputte die het uitgebreid archief van haar moeder (Anna Clara Francx, Vossel, Denderhoutem + 02-07-2013) schenkt aan het documentatiecentrum. Het gaat hier over een verzameling van documenten en een paar duizend bidprentjes van overleden inwoners van Denderhoutem. Voor geïnteresseerde vorsers: de verzameling wordt geïnventariseerd onder 'Fonds Anna Francx'.

Wij verwelkomen Marc Stalpaert als vrijwillige medewerker voor het archiveren van onze documenten.

Het onderwijs in Haaltert in 1879

De weinige gegevens die ons resten betreffende het plaatselijk onderwijs vóór de Franse revolutie tonen aan dat dit hoofdzakelijk een taak was van de katholieke kerk. In 1574 was het de opdracht van de koster de kinderen te onderwijzen. Vóór de wet op het lager onderwijs van 23 september 1842 die de gemeenten verplichtte een openbare school in te richten, waren in onze gemeente twee onderwijzers actief: Karel Van Gutte, gemeenteonderwijzer en Domien Raes, die een private school leidde in Eekent (1).

Het zal waarschijnlijk niet zonder slag of stoot geweest zijn dat de beleidsmensen beslisten om in Haaltert een officiële school in te richten.

Er was sinds de gemeenteraadsverkiezing van 30 oktober 1860 een liberale volstreekte meerderheid o.l.v. burgemeester Gustaaf Van Meldert, maar toch was de invloed van de Haaltertse belangrijke families (o.a. fam. de Sadeleer) en de clerus niet te onderschatten.

Op 5 april 1863 verscheen er in 'Den Denderbode' een advertentie van aanbesteding voor de bouw van school en woning, onderschreven door het liberale driemanschap Burgemeester Van Meldert, schepenen Allemant en gemeentesecretaris Reynaert.

Alles verliep vrij vlot want op 5 april 1864 werd de gemeenteschool en bijhorend schoolhuis (woont van de hoofdonderwijzer) plechtig ingehuldigd. Er waren toen reeds een 300-tal leerlingen ingeschreven.

Karel Van Gutte werd aangesteld als hoofdonderwijzer en kreeg vrij vlug versterking van zijn dochter Avidia, die verantwoordelijk gesteld werd voor het onderricht aan de meisjes.

Door het groeiend succes van de school werd het onderwijzerskorps aangevuld met Maria Leonia, Maria Ursula en Arnold Van Gutte, kinderen van de hoofdonderwijzer. Na zijn dood in 1882 volgde zijn zoon Jozef hem op (2).

Dat deze christelijke familie zich zo inzette voor het 'goddeloze onderwijs' was een doorn in het oog van pastoor Van Gansbeke, die zijn kritiek niet spaarde.

De onderwijzersfamilie nam dit niet en in juli 1879 ontving de pastoor twee brieven, één van de hoofdonderwijzeres Avidia en haar twee zussen en één van hoofdonderwijzer Jozef en zijn broer Arnold Van Gutte (3). Daarin werden de redenen opgesomd die hun keuze verantwoordden, ondermeer:

1e- De pensioenen na 30 jaren dienst, alsook van heden af, bij de minste infirmitieit. Daarbij het pensioen der weduwe en weezen bij afsterven des onderwijzers.

2e- De wettelijke verzekering de plaats te behouden, hetgeen in het vrij onderwijs aan den willekeur van twee of drij personen zou kunnen afhangen.

3e- De verzekering dat de vaste traktementen met alle bij-inkomsten zullen blijven bestaan, met evenredige verhoging per vijf jaar.

4e- De schoone en gemakkelijke woonst met nieuw beplanten tuin en bijgebouwen.

In de laatste paragraaf verklaarden zij: 'Ingezien de wet op het lager onderwijs door de H.Kerk gedoemd is zoo verklaren wij de Christelijke leering nogtans te onderwijzen, alsook nooit iets aanleeren dat strijds tegen den Godsdienst of de zeden.'

Op één van de brieven schreef pastoor Van Gansbeke in de kantlijn: 'Schoolkwestie-Kurieus stuk-Meester en Meesteres Van Gutte-geldkwestie'.

Officieel onderwijs

De hetze tegen het officieel onderwijs vanuit de katholieke zuil wierp zijn vruchten af. Ook de herderlijke brief van paus Pius XIII, waarin hij de gemeentescholen bestempelde als 'Scholen zonder God' was olie op het vuur.

Het leerlingenaantal daalde drastisch, van 300 in 1879 tot een 50-tal vijf jaar later. Het vrije net 'profiteerde' van deze terugval en zag het aantal leerlingen snel verhogen tot 400.

Een katholiek weekblad schreef: *'Eenige tijd geleden galmde een geuzenblad van Gent een loflied uit ter eere van het staatsonderwijs onzer parochie, maar het was een slechte voorzegging. Verledene week werd de katholieke school, na een plechtige mis met sermoen, geopend. De school kan ruim 500 leerlingen bevatten en is een waar meesterstuk van bouwtrant, hetgeen aan den E.H. Deken De Blicke toeliet te zeggen, dat Haeltert eenen nieuwen tempel weerdig van de zoo schoone nieuwe kerk bezat. 40 leerlingen wonen slechts de geuzenschool bij en hebben ter hunner beschikking drie onderwijzers en drie onderwijzeressen. De inwoners van Haeltert zullen aan de familie 8000 fr. jaarlijks moeten betalen, dus eene ware en onuitlegbare koppigheid zal door 200 fr. per leerling moeten uitgeoet worden.'*(3).

Hetzelfde blad berichtte: *'Eene katholieke school voor jongens en meisjes wordt in oktober a.s. geopend. De gebouwen worden opgericht op eenen schoonen grond in 't midden der gemeente. De katholieken wedieveren in geheel het omliggende. Binnen eenige maanden zal geheel het land van Aalst van katholieke scholen voorzien zijn'* (4).

Dank zij de vrijgevigheid van vele parochianen kwam er vrij vlug een vrije school naast een opvanghuis voor wezen en bejaarden in de Bruulstraat. In 1879 was de nieuwe school voltooid.

De pastoor noteerde in zijn Liber: 'De parochianen, altijd bereid hunnen geestelijken herder bij te treden, hebben met den grootsten iever zijnen last verzacht en hij mag met geestelijken blijdschap den roem verkondigen van zijne parochianen die gedurende de jaren 1879-1880 niets verwaerloosd hebben om eene prachtigste School te bouwen der provinsie.

De Katholieke school is plechtig ingehuldigd in December 1879 door den Zeer Eerwaarden Heer Deken van Aelst. Grooten toeloop van volk. De gemeenteoverheid, de leden der Kerkfabriek hebben de plechtigheid met hunne aanwezigheid vereerd.

De bijzondere weldoeners van de Katholieke School zijn juf. Delphine Schouppe, Mijnheer Constant de Sadeleer en den Heer Louis Van Varenberg."

Apostolische zegen voor de weldoeners

'*Un pauvre religieux*', afkomstig uit Haaltert smeekte paus Pius XIII de apostolische zegen te geven aan pastoor Désiré Van Gansbeke 'et à tout ceux qui l'aident et l'aideront à cette oeuvre charitable, soit par leurs dons, soit par leurs conseils, soit par leur travail.'

In een tweede brief vroeg zij de apostolische zegen, speciaal voor Delphine Schouppe, die voor haar belangrijke steun 'mérite vraiment le nom de bienfaitrice particulière'.

Ook pastoor De Pessemier, opvolger van Van Gansbeke, vroeg de apostolische zegen voor onderpastoor Van Wambeke en zijn parochianen (5). Er kwam antwoord van Rome respectievelijk in augustus 1879 en in juni 1883.

Regelmatig werden er concerten georganiseerd ten voordele van de 'Catholieke school', zo op zondag 20 augustus 1882 door de leerlingen van het College van Geraardsbergen en op Hemelvaartdag, 22 mei 1884 (6).

In 1884 werd de vrije jongens- en meisjesschool aangenomen door de gemeenteraad.

De feestzaal werd ook de thuisbasis van de plaatselijke toneelvereniging 'Kunst en Vermaak'.

Bij een 'allerluisterrijk concert was de zaal proppensvol en eenieder verwachtte met ongeduld het opgaan van het gordijn'. Voor deze 'kluchtvoorstelling, moest eenieder den lachorgel eens goed opgewonden hebben, want

twee uren en een half lang hebben de ervaren kunstspelers getoond dat eenieder zijne rol grondig verstond en bewonderenswaardig uitvoerde. Ja, 't kluchtspel 'Het verloren schaap' is meesterlijk uitgevoerd geweest. Kluchtzangen en vaderlandsche liederen hebben eenieder zoozeer verrukt en opgewonden, dat allen uitriepen: Och! 't Is voorwaar

Tot naaste jaar!!!'(7).

In 1896 ontving 'Kunst en Vermaak' hun feestvaandel, getuige daarvan onderstaande foto.

zittend: koster Amand Jooris, burgemeester Emiel de Sadeleer, onderpastoor Van Herreweghen, Charles Lauwereys (latere burgemeester) en Emiel Flamand.

staande: Charles D'Hondt, Louis Muylaert, Jozef Lauwereys, Henry Jooris, Louis Illiano, Frans Allemant, Theofiel De Brouwer, Jan Lauwereys, Alfred Van Oudenhove, Odilon Redant, Theofiel Moens, Jozef Lauwereys en Clement Van den Bruelle.

WdL

- 1- Mededelingen HK Haaltert, 1992, nr. 3
  - 2- De Loose W., 'Politieke en Sociale geschiedenis, Haaltert 1830-1976', HK 1995, blz. 46
  - 3- De Godsdienstige week van Vlaanderen, 12-12-1879.
  - 4- Idem, 08 augustus 1879
  - 5- Kerkelijk Archief Haaltert, bundel 637
  - 6- Den Denderbode van 13-08-1882 en 30-03-1884
  - 7- De Beiaard, ...-1905
- Met dank aan Julien De Vuyst.

Kostschool in Heldergerm-1864

In Den Denderbode van 3 januari 1864 ontdekten wij een interessante bijdrage over een 'Vlaemsch-Fransche kostschool in Heldergerm (Land van Aelst), gehouden door B. Antonus'.

De school, gesticht door M. Glorieux en gehuisvest in 'de oude smisse' werd bestuurd door Bernard Anthonis. Deze was een leerling van de avondschool waar hij het onderwijzersdiploma behaalde bij E.H. Glorieux, die er Frans en de Godsdienstlessen gaf en de leerlingen bewaakte gedurende hunne 'recreatiën'. Helaas, beide initiatiefnemers kwamen in conflict met elkaar. Allerlei insinuaties vierden hoogtij en het gevolg was, dat M. Glorieux verplaatst werd naar 'Sint Jan de Deo' in Gent, een instituut voor gestrafte priesters. Na onderzoek van de feiten keerde de priester naar Heldergerm terug en M. Anthonis werd verplaatst en later het land uitgewezen voor laakbare feiten (1).

Naar aanleiding van de maandelijks prijsuitdeling werden 'ouders en bloedverwanten die er kinderen hebben of die er, door overtuiging van hunnen maendelykschen voortgang, kinderen zouden kunnen zenden, en alle voorstaenders van het catholyk vry onderwijs' uitgenodigd.

Zoals in alle goede en vrije kostscholen, die door priesters bestuurd werden, zorgde men in Heldergerm eveneens 'voor het grondig aanleeren van godsdienst en goede zeden en voor het spoedig onderricht', kon men lezen in de advertentie.

De kostschool, ook 'Buitenpensionaat of Boerenkostschool' genoemd (2) mikte vooral op 'jongelingen van den platten lande' omdat de levensregels zeer eenvoudig waren en voor iedereen 'welke ook de levensstaet zyn moge die men van zin is te omhelzen'.

Er werden geen bijzondere eisen gesteld aan de kleding, in tegenstelling tot andere kostscholen waar iedereen hetzelfde uniform moest dragen. Zelfs het eten en 'beddegoederen' kon van huis meegebracht worden of eventueel voor een kleine vergoeding in de school genomen worden.

De prijs werd laag gehouden voor de internen of 'kostleggers' (7 fr./maand) of 25fr. voor 'volle tafel'. De externen of 'uitlopers' betaalden 1 of 2fr. Deze laatsten kregen dagelijks soep aangeboden, op voorwaarde dat zij maandelijks 'voor de weerde van 1 frank boter, of brood of aardappelen meebrachten'.

De leer methode, volgens het 'progressive stelsel' was ingedeeld in 'verschillende koersen', zodat de knapste leerlingen 'altijd opklimmen, gedurig vooruitgaen, zonder naer de anderen te moeten wachten'. Meerdere lesonderdelen (koersen) konden aldus afgelegd worden in een vrij korte periode.

Elke maand was er een prijsuitreiking en nazicht van de dagelijkse oefenboeken, zodat de ouders zich konden vergewissen van de vooruitgang van hun zoon.

De verslaggever gaat verder met een merkwaardig feit (moeten wij wellicht met een korreltje zout interpreteren?): 'Men voorziet dat dezen 20 aenstaende de prys zal behaald worden door een jongeling die den 9 van december ingekomen is als kostlijger, oud 24 jaren, erkennende niet te kunnen lezen noch schryven, uit de eenvoudige reden dat de dokter, om eene zekere weekelykheid, hem verboden had te leeren, en dat hy later, moettende met de peerden gaen, den tyd niet meer gehad heeft. Hy zal in 't openbaer op den theater lezen en schryven in 't vlaemsch en in 't fransch'.

Volgt dan een verklaring van de gevolgde lesonderdelen (koersen), zoals klanken van klinkers en medeklinkers, de tweeklanken, klanken uitschrijven, de hoofdletters en 'cyffers leeren schryven', e.a. en 'zo gebeurt het dat men op dry dagen vlaemsche brieven kan schryven en fransche kan dicteren, met de vlaemsche klanken van ieder woord te peyzen en de fransche te hooren'. En tot slot van deze merkwaardige vooruitgang: 'het dagelyks oefeningsboek en compositieboek van dezen kostlijger zullen doen zien dat hy deze 8 koersen gedaen heeft met de vier hoofdregels der cyfferkunde 't welk ook de oefeningen op den theater zullen bewyzen'. Het optreden van deze jonge man eindigt met een voordracht over het leven van Joseph en de aanwezigen mochten vragen stellen zoals: 'wie van de leerlingen vader Jacob, wie Joeseeph enz. zyn moet, om de daden van die geschiedenis levendig in 't vlaemsch en in 't fransch te vertoonen'.

Een niet gedateerd pamflet van het 'Pensionaat van Heldergerm, bestuurd door onderwyzende tertiarissen of broeders van den derden Regel in de wereld' met een lijst van scholieren 'die mogen antwoorden in de letteroefeningen exercices littéraires van de groote prysdeeling van het eerste schooljaar' vermeldt een lijst van 36 scholieren waaronder acht van Heldergerm, zeven van Outer, zes van Kerksken, drie van Aaigem, twee van Haaltert, twee van Denderhoutem, , twee van Sint Lievens-Esse en telkens één leerling van St. Lievens Houtem, van Mere, van Sint-Antelinks, van Hemelverdegem, van Appelterre, van Nederhasselt en van Sint-Lievens-Esse.

Roger De Troyer

- 1- De Troyer R., Modestus Glorieux, Coadjutor en Stichter te Heldergerm, Med. HK, nr2, 1981
- 2- Minnaert W. in 'Bijdrage tot de geschiedenis van Heldergerm', blz. 236, HK Haaltert, 1996
- 3- Foto's en gegevens uit 'Een naam om nooit te vergeten- Het levensverhaal van Stefaan Modest Glorieux', Br. Edesius Boerrigter, Uitg. Diligentia, Oostakker, 1987

De stichel te Haaltert

Pal tegenover de kerkingang liggen twee arduinen stenen op elkaar. Oudere dorpsbewoners noemen het *'de stichel'*. Vanwaar die naam? Wat is de oorsprong en het doel van de stenen? Wellicht interessant dit even te belichten.

Stichel betekent lage stenen muur; afrastering; overgang met trappen (1).

De interessante bijdrage van Marc Meganck in onze tijdschriften nr. 1-1990 en nr. 3-1991 geven een antwoord op deze vragen. Het gaat over een gedeelte van de grafsteen van Ingelbertus d'Oisy, Heer van Haaltert. Enkele inscripties, waaronder de naam Ingelbertus, zijn nog zichtbaar.

Het was deze Ingelbertus die in 1046 een kapittel stichtte van 12 kanunniken, dat in 1495 overgeplaatst werd naar de Sint-Martinuskerk van Aalst *'gezien de onzekere toestand op den buiten'*. Dat dit gebeurde tegen de zin van de Haaltenaren lijkt geen twijfel. Haaltert verloor het grootste deel van zijn glorie (2). Nog vele jaren gebruikten de pastoors de kerkzegel met de vermelding: *'Haltrensis S. Ecclesiae Parochialis Olim Collegialis S. Gaugerici'* of *'parochiale kerk, voorheen collegiale kerk van Haaltert'*(3).

De stenen die er nu liggen werden na de brand in 1869 gekapt uit de grafsteen van Ingelbertus die in 'zijn' kerk een praalgraf had. Ze werden op elkaar geplaatst rechtover de ingang van de kerk en deden dienst als *'roepsteen'*. Er was nog geen gemeentelijk infoblad en belangrijke beslissingen van de gemeenteraad werden de zondag na de missen voorgelezen door de veldwachter. In het begin van de vorige eeuw was het ook de staanplaats waar rondreizende liedjeszangers met veel emotie hun moordliederen en populaire smartliederen zongen. Het was dan ook normaal dat de blaadjes met de soms dramatische en melancholische teksten als zoete broodjes van de hand gingen.

Om deze merkwaardige getuigenis van onze Haaltertse geschiedenis te bewaren willen wij een gedenkplaat op de steen aanbrengen. Wij kregen hiervoor de steun van het Gemeentebestuur, waarvoor dank.

WdL

1- Debrabandere F., *Brabants Etymologisch Woordenboek*, blz. 529, Df.

2- De Brouwer J., *Bijdrage tot de Parochiale Geschiedenis van Haaltert*, blz. 7, LvA, 1956

3- Vanhoeck M., *Vlaamse Toeristische Bibliotheek*, nr. 144, 1972, blz. 2

Marcel Boumon, 'de wielerkrak van Terjoden' en de Koninklijke Wielerclub.

De naam 'Boumon' is nog steeds 'heilig' op Terjoden en een zijstraat van de Geraardsbergse steenweg is niet de Dreefstraat, maar de 'baan van Boumon'.

De renner, Marcel Boumon werd geboren te Sint Antelinks op 25 september 1919 als zoon van Richard en Julie Temmerman.

Na de lagere school ging hij onmiddellijk aan het werk. Hij trok mee met de seizoenarbeiders om de suikerbieten te oogsten en stond aan de ast (droogoven).

Later werkte hij als grondwerker in Schepdaal. Iedere dag deed hij het traject St.-Antelinks-Schepdaal heen en terug met de fiets.

Op een dag trachtte hij in het wiel te blijven van enkele wielrenners op training. Dat ging vrij gemakkelijk, tot verwondering van de geïrriteerde renners. Marcel had het begrepen. Zijn besluit stond vast: hij zou het proberen als wielrenner. Dat was in 1938. Vader Richard wou er niets van horen, maar Marcel zette door en met een oude fiets en dito uitrusting ging hij van start in een wedstrijd in Borsbeke. Hij eindigde ver achteraan en vader dacht dat de bevestiging van zijn zoon van korte duur zou zijn. Dit was echter zonder een buur gerekend, die Marcel een betere uitrusting verschaftte. Het resultaat bleef niet uit, want enkele tijd nadien behaalde hij zijn eerste overwinningen in Steenhuizen, Aaigem en Smeerebbe-Vloerzegem.

Marcel werd negentien en moest naar het leger. Hij kwam terecht in een compagnie met een commandant die het niet op het wielrennen begrepen had. De oorlog brak uit en hij werd krijgsgevangene, wat gezien de ontberingen niet bevorderlijk was voor de lichamelijke conditie. In 1942 keerde hij terug naar zijn geboortedorp en haalde de koersfiets weer van stal.

Het debuut verliep heel gunstig en na enkele tijd had hij de 'form' weer te pakken.

Hij reed het Belgisch kampioenschap voor amateurs in Geldenaken. Op een golvend terrein komt het toch tot een spurt tussen Albert De Frez, Marcel Boumon en Karel Terryn, die normaal veel sneller was dan Marcel. Terryn wou het op een akkoordje gooien met Boumon: 'laat mij de trui, jij krijgt het geld...'. Boumon ging er niet op in en riep zijn kompaan toe: 'elk zijn schelle' en won de spurt met een lengte voorsprong. Bij de amateurs behaalde hij in 1942 tien overwinningen.

In 1943 stapte hij over naar 'de onafhankelijken' (beroepsrenners B). Hij boekte negen overwinningen en was praktisch nooit uit de eerste vijf weg te slaan. Hij won ook het regelmatigheidscriterium in die categorie.

Hij promoveerde naar de profs en won in Geraardsbergen voor de gerenommeerde Moerenhout en in Wichelen klopte hij 'Boerke' Beckman.

Het bevrijdingsjaar was minder rooskleurig, met weinig tijd voor trainingen, het overlijden van zijn vader en medische problemen. Hij won toch nog een wedstrijd in Erwetegem.

In 1945 kwam de kering met vijf overwinningen in Veurne, Outer, Sinaai (vóór Theo Middelkamp, wereldkampioen in Reims en ritwinnaar in de Tour). In Opwijk versloeg hij de bekende Dolf Verschueren (wereldkampioen op de baan in 1952, '53 en '54).

1946 was een minder goed jaar. Toch behaalde hij nog overwinningen in Belsele en Gent-Strijpen, vóór de kampioen Frans Bonduel (winnaar Ronde van Vlaanderen, Parijs-Tours, Parijs-Brussel en diverse tour-etappes). Dat jaar stapte hij ook in het huwelijksbootje met Elavie Van Keymeulen uit Aspelare.

De volgende jaren ging het nog minder goed, ondanks enkele overwinningen. Er volgde een heelkundige ingreep. In 1948 vestigde hij zich als cafébaas in café 'De Rozelaar' te Erembodegem-Terjoden en in 1950 zegevierde hij in de plaatselijke kermiskoers (kwatongen beweren dat zijn collega's de remmen toeknepen).

Het jaar daarop won hij nog een koers in Bierbeek, doch *'de schwing'* was weg. Hij was gestart met de bouw van een nieuwe woning op de hoek Dreefstraat-Geraardsbergse steenweg op Terjoden, wat uiteraard veel beslommeringen met zich bracht en waardoor er weinig tijd overbleef voor het rennersgedoe.

Marcel Boumon met Rik Van Looy en Edgard Sorgeloos

Frans Van de Velde en Elavie met de overwinnaar Gianni Riviera

Het café *'Bij Boumon'*, geopend in 1952, was tot 1983 het trefpunt van wielervrienden en wielrenners. Edgard Sorgeloos, Rik Van Looy, Rik Van Steenbergen, Lomme Driessens en vele anderen waren reguliere bezoekers.

De herberg en het bijhorend tankstation draaiden goed en Marcel besepte dat het beter was de fiets aan de haak te hangen en zich volledig te wijden aan zijn zaak.

Op aandringen van de supporters nam hij in 1969 nog deel aan een veteranenwedstrijd. Hij kwam ten val en brak zijn dijbeen. Het was het begin van een ellendige periode met heel wat medische ingrepen, waarna hij in een rolstoel belandde. Hij overleed op 79-jarige leeftijd op 28 november 1998. Zijn echtgenote (mijn beste soigneur, zoals Marcel lachend beweerde) werd 86 jaar en overleed op 5 januari 2009.

Hoewel Marcel Boumon geen klassieker won, was hij ontegensprekelijk een talentvol renner, die op cruciale momenten geplaagd werd door tegenslagen. De combinatie van renner en succesvol zaakvoerder bleek een onmogelijke zaak(1).

Koninklijke Wielclub Terjoden

Marcel Bouman werd ook de bezielende kracht bij de plaatselijke wielclub die jaarlijks de *'Grote Prijs van Terjoden'* voor beroepsrenners en de *'Grote Prijs Marcel Boumon'* voor internationale liefhebbers inrichtte.

De wielclub werd opgericht in 1921 onder impuls van Kamiel De Meyer. Hij kreeg medewerking van Dr. Titsaert (voorzitter BWB Denderstreek) en Albert Arijs (*'Berken de zanger'*). Dit gebeurde na veel gepalaver en menig glaasje in het café van Rosalie uit *'Den Bureau'*. Vrij vlug werden zij geholpen door een ploeg enthousiastelingen: Albert Van Pottelbergh, Philemon Droessaert, Honoré Roelandt, Leo De Clercq,

Judocus Van Vaerenbergh, Prosper Van der Stockt, Ernest Bayens, Joseph Verleysen, Alfons Van Mulders, René Dierickx, Theodoor Van den Steen en Henry Huylebroek.

Dank zij de sponsoring van *'De Sportopbeurende vrienden'*, *'De Ware Vrienden'*, *'Bancque d'Alost'* en de plaatselijke herbergiers kon de eerste juniorenwedstrijd ingericht worden in 1921 (2).

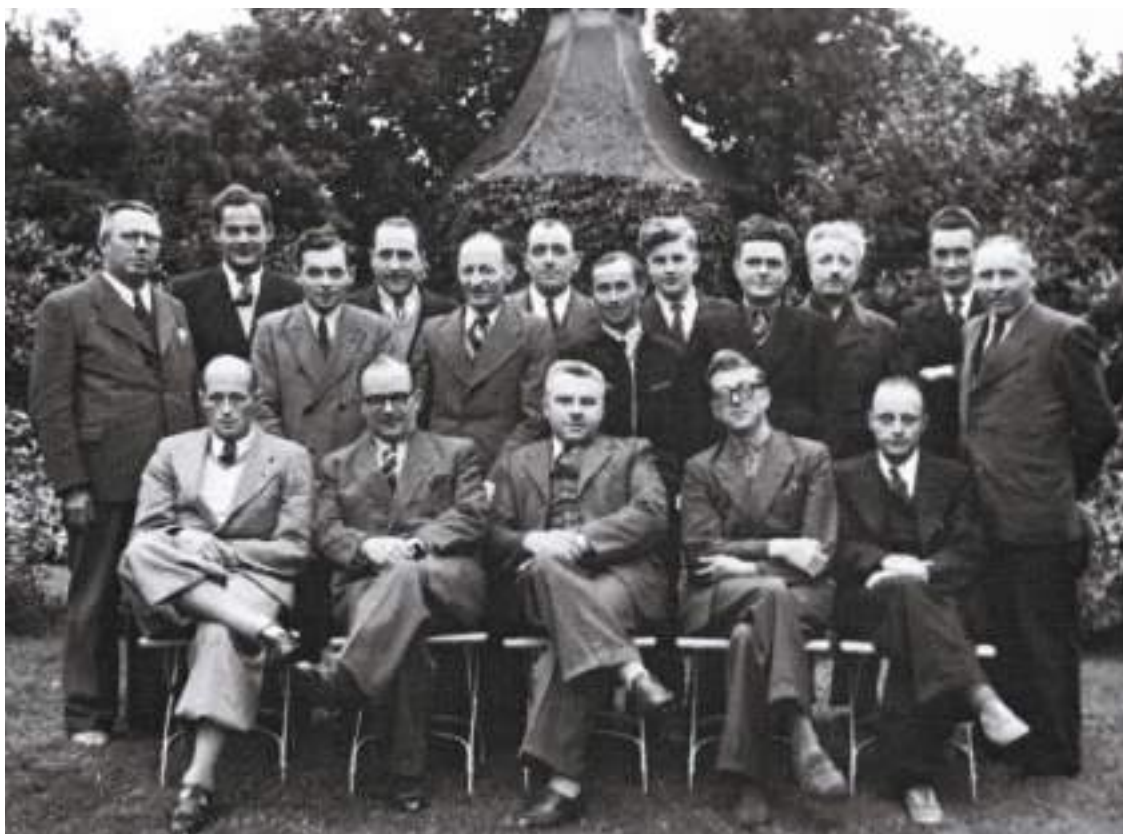
Het jaar daarop kreeg de jonge club een vaste stek in het pas geopende café van Kamiel De Meyer. Of deze herberg befaamd werd in de streek door de fietsenhandel *'Nerva'*, door de jovialiteit van de kastelein of...door zijn zes dochters, Joost mag het weten!

In 1936 volgde een doorbraak in de geschiedenis van de wielervedstrijd, men kondigde de geboorte aan van de *'Grote Prijs van Terjoden voor beroepsrenners'*. Dit ging gepaard met een bestuurswisseling.

WO II verhinderde een verdere ontplooiing van het sportgebeuren en het werd pas hervat in 1945.

Na WO II werd het opnieuw een succesrijke bedoening op de maandag van kermis Terjoden. Honderden supporters verdrongen zich langs de Geraardsbergse steenweg, het was er een drukte van jewelste en de horeca deed gouden zaken.

Een opname uit 1948 toont ons het toenmalige bestuur.

zittend: Marcel Boumon, Albert Van Pottelbergh, Dr. Norbert Daem, Cesar De Knibber, Robert Huvet.
staande: Pierre Boon, Cyriel Van den Steen, Roger Van der Stockt, Albert De Kerpel, Alfons Van Mulders,
Frans De Schrijver, Adolf De Nil, Willy De Vos, Louis Duwez, Jozef De Backer, Frans Redant en Kamiel De Meyer.

Bij het 50-tig jarig bestaan van de club was het bestuur van de wielierclub samengesteld uit:

zittend: Frans Verhulst, Roger Van den Stockt, voorzitter Frans de Schrijver, Albert De Kerpel, Maurice De Decker, secretaris Gilbert Ghysens.

Staande: Walter Van den Eynde, Octaaf Bael, Eli Van Cauter, Freddy Van Impe, Kamiel Soetinck, Hubert Van Mulders, Frans De Kerpel, Pierre Van den Steen, Frans Van de Velde, Marcel Boumon en Sieken Van Impe.

In de volgende jaren tot heden zorgden voorzitters Frans De Schrijver, Eli Van Cauter, Jozef Sienaert, Geert Neerinx en secretarissen Gilbert Ghysens, Frans Van de Velde, Johan Verdoodt en Peter Van de Velde samen met hun sterke ploeg voor de voortzetting van dit groots sportgebeuren.

In een pamflet 'Van 1921...tot 1986...' naar aanleiding van het 65 jarig bestaan van de wielierclub, besloot Johan Verdoodt als volgt:

'Op een moment als dit, kunnen wij niet anders dan over vroeger mijmeren, de geschiedenis oprakelen van Terjoden en zijn wielierclub, de oudste vereniging van Terjoden. Ze zijn ontegensprekelijk met elkaar verbonden...Een oprecht dankwoord richten wij graag naar hen die ons zijn voorgegaan en die de baan hebben geëffend tot het voortbestaan van de Koninklijke Wielierclub Terjoden...Dank aan al diegenen die interesse vertoonden bij onze organisaties. Terjodenaren, oud-Terjodenaren, wielersupporters van binnen en buiten onze regio...Zij zijn het die samen met onze voorgangers ons de kick geven om enthousiast voort te werken tot een nog veel langere traditie dan de huidige 65 jaar.'(2)

Helaas, de geschiedenis heeft er anders over beslist. Het jaarlijks wielerevenement is nog slechts een schim van het vroegere memorabele koersgebeuren op kermis maandag in 'Treijen'.

1975 -vooraan: Pierre Van den Steen, Gilbert Ghysens, Marcel Boumon, bloemenmeisje Nelly, winnaar Tony Gaekens, Eddy Janssens, vertw. brouwerij Op-ale.

Dr. Norbert Daem met Fredje De Bruyn

vooraan: onb., Robert Huvet, Dolf Verleyen, de winnaar, Berken Van der Stockt, Marcel Boumon, Arthur Baeten en Frans Verhulst. Deze opname geeft een beeld van de enorme mensenmassa aanwezig bij de aankomst.

Willy De Loose

1-Met dank aan HK Hellebaard Herzele voor de gegevens.

2-Pamflet met teksten van Herman Roels en van secretaris Johan Verdoodt, Archief HK

3.De Brouwer J., Erembodegem, Geschiedkundige verhandeling, Gen. voor Aalsterse Gesch., 1984, blz 146

Met dank aan Marcel Remu en Frans Van de Velde.

Nieuwe uitgave!

Bijdrage tot de Geschiedenis van de Rijkswachtbrigade te Haaltert 1901-2001

William Van den Berghe, rijkswachter o.r.

- Korte historiek van de brigade
- Beknopte levensloop van 107 rijkswachters
- Rijk geïllustreerd!

Formaat A4 - 190 blz. macro satiné 120 gr. - geplastificeerde harde kaft

Boek reserveren kan aan vóórintekening van € 25 + € 5 (indien verzending) op rek. nr. BE40 4395 0830 6163 van Heemkundige Kring Haaltert met vermelding 'Rijkswacht' en dit vóór 1 juli '16

De verdwenen wijkschool op de Atomse Dries - Terwaerent

De voltallige schoolbevolking van de "Wijkschool nr 2 Terwaerent" - schooljaar 1935-1936 - met links Juffrouw Odile Chiau

Tot vóór 1914 was de verplichting tot onderwijs verstrekken in ons land onbestaande. Voordien waren het enkel geegede bevoorrechten die zich vrijwillig aanboden op school. 's Zomers waren de klassen haast leeg want de kinderen dienden te helpen op het veld. In 1801 waren er slechts 77 mensen op ons dorp die konden lezen en schrijven!

Pas in 1828 maande het Hollands bewind de gemeente aan te zorgen voor een eigen gemeentelijk schoolgebouw maar het zou nog meer dan 30 jaar duren na de Belgische onafhankelijkheid vooraleer er in 1867 grond zou worden aangekocht in de Molenstraat. De school met bijhorende onderwijzerswoningen zou gebouwd worden in 1872.

In 1875 beslist het schepencollege uit te zien naar geschikte gronden voor de bouw van een school in de Lebeke of Dries. Het was inderdaad niet evident om de kinderen van die wijken (in de winter via beslijkte wegen) naar de nieuwe gemeenteschool te krijgen.

Op de Dries – op het Hauteveld – kocht de gemeente van het Armenbureel voor 2.655 Fr een geschikt perceel van 18a 13ca van kavel sectie C 1069 dat het had geruild met een evenwaardig stuk grond van Frans

Huylebroek. De keuze van dit perceel was weloverwogen want het lag op de grens van het belangrijke gehucht Ter Waerent (dat zelfs al vernoemd wordt op de Sanderuskaart uit 1644!) en was makkelijk bereikbaar zowel vanuit de Lebeke als uit de Stichelen.

In mei 1876 keurt de gemeenteraad het lastenkohier ten bedrage van 32.840 Fr goed en er komen helemaal op het einde van de Borrekent op de splitsing Steenstraat-Stichelen een onderwijzerswoonst, een paar kleuterklassen en een eerste graadklas lager onderwijs.

De uiteindelijke kostprijs van de school zal 33.016 Fr bedragen bovenop de koopsom van de grond.

Gemeenteonderwijzer in de wijkschool nr 2 in de Terwaerentstraat wordt Aloïs De Backer (niet te verwarren met zijn naamgenoot advocaat Aloïs De Backer!); hulponderwijzeres Virginie De Keyser, hulponderwijzer Cyriel De Winter en Emerence De Winter (“handwerkkleermeesteresse”) vervulde de ploeg.

In 1878 barst de allereerste 6 jaar durende harde schoolstrijd los waardoor de katholieke gemeenschap verplicht wordt te zorgen voor eigen scholen en personeel. Het is de aanvang van een lange periode gedurende welke Denderhoutem naast gemeentelijk ook vrij onderwijs zal kennen. De vrije katholieke scholen zuigen bij manier van spreken de officiële “goddeloze” gemeentescholen leeg. In die mate zelfs dat het schepencollege reageert met een beslissing om *“het godsdienstonderwijs aan het hoofd van het programma van het gemeentelijk onderwijs te stellen bij het begin van de schooluren”*.

In oktober 1884 beslist de gemeente uiteindelijk om de katholieke scholen aan te nemen waardoor de weden van het personeel, de materiële inrichting en het onderhoud van de scholen ten laste komen van de gemeente.

Op een bepaald ogenblik is er zelfs sprake van de wijkschool volledig op te doeken aangezien ze in 1879 *“slechts weinig leerlingen telde”* en *“maar 600 m verwijderd is van de katholieke vrije school in de Borrekent”*. In de gemeenteraad van 13 januari 1885 werd beslist de school van de wijken Lebeke-Terwaerent op te schorsen. Hieromtrent moet een felle strijd losgebarsten zijn tussen het gemeentebestuur en Aloïs de Backer, de gemeenteonderwijzer, die de school kost wat kost wou behouden.

Vanaf 1 april 1904 werd de gemengde gemeenteschool op Terwaerent weer geopend en op 21 januari 1905 besliste de gemeenteraad de met sluiting bedreigde school van Borrekent-Terwaerent toch opnieuw aan te nemen.

De wijkschool Dries bleef echter kampen met een gebrek aan voldoende leerlingen om de kleuterklassen en de eerste graadklas te bevolken gezien de nabijheid van de katholieke vrije school in de Borrekent. Uiteindelijk bracht het Comité der Vrije Scholen voorgezeten door Pastoor Pauwels soelaas: de gemeente bleef eigenaar van het gebouw maar verhuurde de wijkschool aan het Comité der Vrije Scholen. Naast Pastoor Pauwels zaten nog in het comité Chéri Goubert (Dorp), Frans De Bruyn (Lebeke), Justin Coppens (molenaar uit de Vondelen) en Frans De Schrijver (Advocaat de Backerstraat – schenker met zijn echtgenote van het H. Hartbeeld).

Zuster Frédérique (geboren Albine Dobbelaere) verzorgde er de kleuterklas van 1912 tot 1925. Zuster Constance (geboren Maria-Paulina Goeminne) onderrichtte in de 1ste graad van 1912 tot 1925. Pastoor Pauwels liet een tweede kloosterzuster benoemen zodat er voortaan twee zusters vanuit hun klooster op het dorp samen de weg te voet kunnen afleggen naar de wijk Dries.

In 1914 maakt België dan eindelijk werk van de schoolplicht die inhoudt dat alle Belgen van 6 tot en met 14 jaar lager onderwijs moeten ontvangen. In het schooltje is eerst Zuster Octavie (geboren Juliette D’Hulst) actief.

In 1921 is Zoë Schuttyser verantwoordelijk voor de kleuterschool en de eerste klas lager onderwijs op de wijk Dries. Gabriëlle Ledegem begint er in de zomer van 1925 maar wordt reeds in 1926 in beschikbaarheid gesteld wegens ziekte. Op 31 december 1930 wordt A. Van Keymeulen benoemd op de Dries maar ze stapt over naar de vrije school Borrekent.

Hélène Uyttenhove komt in haar plaats maar aangezien een bisschoppelijke regeling voor dames die een ambt aanvaarden in het Vrij Katholiek Onderwijs stipuleerde dat ze binnen de 3 maanden na hun huwelijk de school moesten verlaten gaf ze haar ontslag bij haar huwelijk met Albert De Gendt op 31.8.1933.

Zij wordt op haar beurt opgevolgd door Odile Chiau - afkomstig uit de Lebeekse Kapelstraat. Onderstaande klasfoto met een nog piepjonge Odile Chiau voor de deur van de school dateert van het schooljaar 1937-38. Intussen is het gebouw door de jaren heen heel bouwvallig geworden en nadat hoofdinspecteur Raes dit in 1952 sterk aanklaagt besluit het gemeentebestuur de school af te breken en te laten herbouwen: kostprijs 629.489 fr. Aannemer R. Van Gijsegem klaart de klus en de nieuwe school wordt

1. Odile CHIAU 2. Godelieve SCHEERLINCK 3. DE SCHUTTER Margriet 4. ....? 5. VAN DEN EYNDE Alfons 6. VAN DEN EYNDE Suzanne 7. ....? 8. ....? 9. Yvonne DE BRUYN 10. ....? 11. VAN IMPE Philemon 12. DE BOLLE Rachel 13. Madeleine ....? 14. Zoë ....? 15. UYTTERSROT Illiane (die ons de foto bezorgde en de namen invulde) 16. ....? 17. DE SCHRIJVER Leopold 18. ....? 19. Adrienne KIEKENS 20. VAN DEN EYNDE Willem 21. VAN DEN EYNDE Rufin 22. ....? 23. Frans BAEL 24. Simonne VAN DEN BOSSCHE 25. ....? 26. ....? 27. DE BOLLE Marcel? 28. LIEVENS Marie Jeanne 29. LIEVENS Diane 30. UYTTERSROT Etienne 31. MUYLAERT Leontine 32. DE BRUINE Isidorus 33. VOLCKAERT Colombus.

opgeleverd op 9 oktober 1956. Om de kosten te helpen dekken krijgt de gemeente de toelating om de onderwijzerswoning bij de school te verkopen.

In 1962 komen al de bestaande Atomse kleuterklassen van het vrij onderwijs onder het bestuur van de kloosterzusters. Odile Chiau werd opgevolgd door Rita Van der Donck – aanvankelijk tewerkgesteld als tijdelijke leerkracht in 1970 en uiteindelijk vastbenoemd in 1977.

In dit wijkschooltje zaten in de jaren zestig de kleuters van 2 ½ tot 6 jaar allen samen in één groot lokaal en beleefden er de tijd van hun leven. Het wijkschooltje was één van de allereerste schooltjes met een kinderboerderij, een volière onder het afdak, een grote zandbak, een speelzolder en op de speelweide kwamen klimrekken en schommels.

'Iffra Rita' (Van der Donck) met haar klasje in 1972

Garagist Doren plaatste een oude afgeschreven auto zonder deuren op de speelweide, waarin de kinderen naar hartenlust konden spelen. Warme maaltijden waren er toen nog niet maar de soepman kwam dagelijks langs met verse soep. Met de toegekende subsidies alleen was het schooltje niet leefbaar maar het jaarlijks schoolfeest waarop de hongerigen kip en brochetten geserveerd kregen klaargemaakt door de Chiauques met boerenbrood (van "Jef Klotzak") met smout van "Spenne" bracht financieel soelaas en groeide uit tot een echt buurtfeest.

De opbrengst van het festijn werd integraal besteed aan de renovatie van het klasinterieur en de aankoop van pedagogisch materiaal voor de kleuters, waarin schoonvader en echtgenoot een speelzolder hadden gebouwd.

Klasfoto wijksschool Dries - schooljaar 1978 - 1979

Een ander jaarlijks terugkerend evenement was het bezoek van Sinterklaas en Zwarte Piet waarbij alle mama's en oma's waren uitgenodigd.

Jammer genoeg werd dit wijksschooltje ten gevolge de verplichte rationalisatie van het onderwijs per 1 september 1985 opgedoekt – niet bij gebrek aan kleuters want die waren er altijd voldoende - maar omdat ze te dicht bij een grotere school lag (Kerksken). Het gebouw zou een tijdje lang gebruikt worden als (jeugd)lokaal van de V.K.A.J.

Volgens wat men "doorgaans goed ingelichte bronnen" noemt verkocht het gemeentebestuur dit gemeentelijk patrimonium omdat het dringend op zoek moest naar financiële middelen om dringend een nieuwe zitgrasmaaier aan te kopen was. Die van de gemeente was met de aanhangwagen inclusief gestolen.

Uiteindelijk werd het schoolgebouwtje aangekocht door een sympathiek (zij binnenhuis-) architecten-echtpaar dat het uiterst smaakvol verbouwde met respect voor de originele accenten. Terecht het visitekaartje van hun kunnen!

Dat het schooltje door de jaren heen een enorme impact heeft gehad op de kleuters en hun (groot-) ouders moge blijken uit een klandestien georganiseerde happening op 30 september 2012.

Het verhaal begon op Facebook toen klasfoto's uit het kleuterschooltje Dries werden gedeeld.

Prompt kwam daar reactie op van de toenmalige kleuters van het schooltje - inmiddels zelf kleuters hebbende - en die vonden er niets beters op dan een facebookpagina aan te maken *"Ik zat bij juffrouw Rita in de kleuterklas"* met een oproep hun vroegere - uiteraard nietsvermoedende - kleuterjuf te verrassen met een happening naast het vroegere schooltje. Hierop kwamen meer dan 100 oud-kleuters opdagen met hun kroost die onderling (dierbare) herinneringen begonnen op te halen bij pot en pint.

En een dergelijke réunie kon natuurlijk niet zonder de gebruikelijke *"upgedate"* klasfoto.

© Luc POTS

Kerksken 1879-2015

Geschiedenis van het Sint-Martinusheem - deel 2

Een moeilijke erfenis

Na 4 jaar strijd voor "De ziel van het Kind" leden de liberalen in 1884 een verpletterende verkiezingsnederlaag. Het godsdienstonderwijs werd weer toegelaten in de gemeentescholen. Op het dorp werd de katholieke jongensschool Sint-Martinus gesloten en keerden de jongens terug naar de gemeentelijke jongensschool bij meester René Van Eesbeek. De geuzenonderwijzer Alfons Blom keek werkeloos toe tot ergernis van het gemeentebestuur dat hem verder diende te betalen.

Door al deze schoolperikelen was de verhouding tussen het gemeentebestuur en Pastoor Van Hoeymissen er niet op verbeterd. Bij zijn dood op 8 maart 1887 maakte zijn familie zich zorgen over wat er met zijn nalatenschap zou gebeuren. Op 17 maart werd zijn inboedel op verzoek van zijn erfgenamen door notaris Jean Arents openbaar verkocht in de pastorie.

Het eigendomsrecht van de school die gebouwd was op grond geschonken aan de pastoor, bleef een twistpunt tussen gemeentebestuur, kerkfabriek en familie. In de gemeenteraadszitting van 7 maart 1889 beschuldigden de gemeentebestuurders Van Hoeymissen er postuum van dat hij de laatste jaren van zijn leven de pastorie zodanig verwaarloosd had, dat er aanzienlijke herstellingen nodig waren vooraleer de nieuwe pastoor Pauwels er zijn intrek kon nemen. Uiteindelijk werden grond en school toegewezen aan pastoor Pauwels. Hij schonk de school in 1893 aan zijn opvolger Constantien Pringels die in 1902 de eigendom bij testament overdroeg aan zijn opvolger Petrus Van Der Meulen.

Pastoor Van Der Meulen was zielenherder van Kerksken van 1902 tot 1913. Hij leed aan narcolepsie, een neurologische ziekte die in de volksmond slaapziekte werd genoemd. Dit leidde soms tot moeilijke momenten tijdens de misviering of tot hilarische stiltes tijdens zijn godsdienstondericht. Pastoor Van Der Meulen was mentor van de plaatselijke jonge seminarist Désiré Van Londersele, die priester gewijd werd te Gent in 1911. Om het eigendomsrecht van de school te verankeren in de parochiale gemeenschap van Kerksken schonk pastoor Van Der Meulen de grond en de school aan de jonge priester.

VZW Parochiale Werken van Sint-Martinus te Kerksken.

Désiré-Benedictus Van Londersele
Geboren te Haaltert, 28 juni 1885. Tot priester
gewijd te Gent,
10 juni 1911
Onderpastoor op St Anna (Vlaams Hoofd) 26
april 1912 en te Baasrode, 19 december 1921.
Pastoor te Strijpen van 1 september 1937 tot bij
zijn overlijden op
6 september 1951.

Op 27 juni 1921 werd een wet goedgekeurd die de rechts-persoonlijkheid van verenigingen met menslievend, godsdienstig, wetenschappelijk en pedagogisch doel regelde. Daardoor kregen verenigingen zonder winstgevend doel (VZW) rechtspersoonlijkheid.

Om het eigendomsprobleem van de in 1880 gebouwde katholieke jongensschool voor de dorpsgemeenschap te regelen werd op 12 maart 1923 de VZW Parochiale Werken van Sint-Martinus, te Kerksken opgericht.

De doelstelling werd vastgelegd in artikel 3 : *De vereeniging heeft voor doel het stichten, uitbreiden en steunen van alle instellingen of ondernemingen die rechtstreeks en onrechtstreeks streven naar de lichamelijke, intellectueele en zedelijke ontwikkeling en behouding der katholieke bevolking der parochie Sint Martinus te Kerkxken.*

De stichtingsakte werd gepubliceerd in het staatsblad van 31 oktober 1923. In de beheerraad zetelden de Eerwaarde Heren Karel Baert (pastoor te Kerksken) Jozef Clinckaert (onderpastoor te Kerksken), Gustaaf Roelandt (bestuurder Lokeren), Désiré Van Londersele (onderpastoor te Baasrode), Alfons Schoupe (leraar te Ronse) en de dames Clementina Van Der Smessen en Leonia De Schrijver, beiden uit Kerksken .

Op 12 november 1923 schonk Désiré Van Londersele, onderpastoor in Baasrode, de grond en school aan de VZW Parochiale Werken van Sint-Martinus. Door deze overdracht werd 43 jaar na de bouw in 1880 de katholieke jongensschool definitief eigendom van de parochiegemeenschap.

Het eerste boekjaar zorgde de VZW voor een verrassing door een dubbele boekhouding in Belgische Frank en Dollars te houden voor belangrijke verrichtingen. Na de terugkeer van vele immigranten uit Amerika was de Dollar een courante in het dorp. Voor de publicatie van de VZW in het staatsblad werd 74 \$ betaald en Notaris De Vuyst kreeg 220 \$ voor de akte van overdracht. Felix Gees, schilder te Kerksken Dorp, huurde het gebouw voor 400 \$ per jaar. Volgens het collectief dorpsgeheugen werd er in die periode regelmatig brandewijn gestookt in het oude schoolgebouw om de Kerkskenaren te bevoorraden met hun lievelingsdrank.

Bibliotheek

In 1921 was de Aalstenaar Jozef Temmerman gehuwd met Maria-Berlindes Van Londersele zus van Pastoor Désire Van Londersele. Samen met Pastoor Baert bracht hij de eerste 'boekery' van Kerksken in het oude schoolgebouw.

Onder het motto 'Goede boeken zijn onze beste vrienden' werd de bevolking tot lezen aangezet. De bibliotheek kende heel wat succes. De romans van Conscience en Snieders en vrome levensverhalen en de zedelijk onschadelijke liefdesidyllen van Courts-Mahler werden verslonden. Het succes van de bibliotheek was een doorn in 't oog van de dorpspolitiek. In februari 1927 werd hij tijdens een nachtelijke operatie overgebracht naar de gemeentelijke jongensschool. Wat door de ene partij bestempeld werd als diefstal, werd door de andere uitgelegd als rechtmatige terugname.

Een nieuwe schoolstrijd

Voor het schooljaar 1928 werden in de gemeentelijke jongensschool 125 leerlingen ingeschreven, verdeeld over 3 klassen. Iedere meester stond in voor 2 leerjaren, wat de kwaliteit van het onderwijs niet te goede kwam. Op bevel van het ministerie diende de gemeenteraad een bijkomende onderwijzer aan te stellen voor 1 oktober 1928. Een klaslokaal was niet ter beschikking; burgemeester Heereman richtte op 22 augustus 1928 een schrijven aan pastoor Karel Baert, voorzitter van de VZW Parochiale Werken met de vraag om toelating het oude gebouw van de vrije jongensschool opnieuw in gebruik te nemen.

Op 26 augustus kwam een duidelijk antwoord van het Bisdom aan Pastoor Baert *“Gelieve aan het plaatselijk bestuur van Kerksken te laten weten dat bedoeld lokaal noch voorlopig noch definitief ter zijnen beschikking kan gesteld worden, aangezien deze klas bestemd is voor uitbreiding van het vrij onderwijs”*.

Vanaf 1 oktober 1928 tot 1935 werd het schoolgebouw door het klooster gebruikt voor het eerste leerjaar jongens en meisjes.

WO II - Winterhulp – Soepkot

Het Nationale Winterhulpcomité werd tijdens WO II opgericht om aan het voedsel- en klerentekort te verhelpen. Het comité werd ondergebracht in het leegstaande schoolgebouw. De plaatselijke activiteit van Winterhulp was kleinschalig en steunde veelal op vrijwilligerswerk. Bij landbouwers en handelaars werden levensmiddelen en kleren ingezameld om te verdelen onder de meest behoeftigen.

Een van de belangrijkste activiteiten was de dagelijkse soepbedeling in de scholen. De soep werd bereid in het oude schoolgebouw door Aloïs Van Der Hoeven en Jozef Coppens. Met een kruiwagen werd de soepketel (een nieuwe beerkuip) naar de scholen gevoerd en bedield aan de leerlingen. Werklozen en behoeftigen kwamen dagelijks hun portie soep eten in het schoolgebouw, dat weldra in de volksmond *’t soepkot* werd genoemd. Stierf Winterhulp na de oorlog een stille dood, de naam *’t soepkot* bleef in de volksmond leven.

Na de bevrijding in september 1944 werden in Kerksken soldaten van het 7de Engelse leger, de Royal Scots Fusiliers, ingekwartierd. Zij verbleven bij particulieren en in de zalen Korlick en Molle Marie. Het “soepkot” werd gebruikt als magazijn voor de logistieke steun en als veldkeuken. Na het vertrek van het 7de leger in april 1945 werd het gebouw in verwaarloosde toestand achtergelaten; leegstand luidde het verval in.

Het Heem

Op 29 januari 1951 besliste het bestuur van de VZW Parochiale Werken Sint-Martinus *“Het huidige bouwvallig gebouw*

in de loop van het jaar 1951 te vervangen door een nieuw gebouw dat tot woonplaats van de onderpastoor moet dienen.

Maakten deel uit van het bestuur: Kamiel Michiels voorzitter sedert 16 april 1943, pastoor schrijver, Honoré Van Den Bossche, pastoor te Vlekkem, Désiré Van Londersele, pastoor te Strijpen, Alfons Schouppe, rustend priester te Kerksken, Benoit Gees te Kerksken en Rachel Van Der Smessen van Kerksken.

Bij de oprichting van de KWB werd gezocht naar een locatie. Na de inspectie van ‘t soepkot, samen met pastoor Michiels, gaf deze de toelating om het gebouw tijdelijk op te knappen. Een enthousiaste vrijwilligersploeg voerde de restauratie uit. De katholieke verenigingen vonden er tijdelijk een onderdak.

KAV - Kerksken, gesticht door Pastoor Michiels en enkele oud-kajotsters, Paula Van Opdenbosch, Paula Gees en Yvonne Schouppe vergaderde er ook regelmatig. De eerste werking was vooral gericht naar godsdienstige en huiselijke vorming.

De VKAJ kreeg ook een eigen ruimte in het Heem. Behalve zondagpatronaat was er ook ruimte voor ontspanning en werd een podium voor toneel gebouwd.

In 1956 werd Richard Haers aangesteld als onderpastoor te Kerksken. Hij was een dynamisch en impulsief man die bezieling en leiding gaf. Als proost van de KAJ bloeide deze jongerenbeweging. Hij richtte ook de soldatendienst Milac, de Chiro en een turngroep op. Hij organiseerde debat- en bezinningsavonden en in 1957 een Romereis samen met de KAJ-leiding.

KAJ-leden bij de toegangspoort van het Heem voor hun afreis naar Rome in 1957.

Staande v.l.n.r. Robert Welleman, E.H. Richard Haers, Jozef Hunninck, Georges Taelman, Frans De Smet, Alfons De Schutter, Jozef De Smet, Roger De Smet, en Robert Van Cauter.

Zittend: Clement Volckaert, Hugo Duym, Willy Van De Velde, Michel Rottiers en Jan-Pierre Gees.

Bouw van het Sint-Martinusheem

Het katholieke verenigingsleven in Kerksken bloeide op en er was dringend noodzaak aan een locatie met feestzaal. Onderpastoor Haers overtuigde pastoor Michiels om de geplande bouw van de woning voor de onderpastoor te vervangen door de bouw van een nieuw heem met een mannen- en vrouwenzaal.

Op 22 januari 1959 kregen de architecten Etienne en Laurent De Backer uit Deinze groen licht van inspecteur De Groeven en Vicaris Mgr De Keersmacker om de bouwvergunning aan te vragen met volgende bemerkingen:

“In principe zijn er geen bezwaren en is de opvatting goed. Maar!! er mag geen cinema in gegeven worden. Toneel met enkelvoudig decor zoals de Vicaris het ons voorstelt is toegelaten.”

Hoe zit het met de financiering? Hebt ge al het middel beproefd met de wafelbak? Al is het maar een klein bedrag welk daardoor binnenkomt, het helpt. Hier in Deinze hebben ze ten voordele van hun Romereis er een bedrag van ongeveer 12.000 Fr mede opgehaald (zuiver). Ik wacht dus verdere berichten af, om het werk te voltooien.”

Onder de leiding van onderpastoor Haers werd door de KWB- en KAJ-leden het oude heem afgebroken. Met de opbrengst van talrijke feesten en vooral de belangloze inzet van tientallen vrijwilligers onder de leiding van de gebroeders Aloïs en Kamiel Van Den Stockt werd de bouw mogelijk gemaakt.

Onderpastoor Richard Haers
Geboren te St Magriete op 4 aug. 1927. Priester gewijd te Gent op 17 dec. 1950. Godsdienstleraar H. Maagdcollege Dendermonde.
Onderpastoor te Kerksken 1956-1963 en te Machelen-Leie 1963-1979. Pastoor H. Hartparochie te Aalst 1979-1985 en Kaprijke 1985-1987.
Aalmoezenier rustoord Nevel 1987-1994.
Overleden te Eeklo op 29 juni 2001

Naast de ingangsdeur werden twee gedenkstenen ingemetseld. Eén voor Pastoor Ferdinand Van Hoeymissen. Eén als hulde aan de initiatiefnemers en vrijwilligers met volgende tekst: “Verwezenlijkt door Z.H.E. C. Michiels Pastoor, E.H. R. Haers onderpastoor, Mr. E. De Backer Architect, vele vrijwilligers onder de leiding van de gebroeders A. en K. V.D. Stockt gesteund door alle parochianen 1960-1961”

Juffrouw Marjet Dooremont schonk het Sint-Martinusbeeld in de voorgevel, beeldhouwd door Adriaan Van Der Biest uit Aalst.

Enkele vrijwilligers bij het steken van de mei op de ruwbouw.

Sttaande: Kamiel Van den Stockt, Désiré Van Der Haegen, Marcel Van Mulders, Gustaaf Mertens, Aloïs Van den Stockt en Bernard Van Der Haegen.

Zittend : Cyriel Ottoy, Eli Schouppe, onderpastoor Richard Haers en Kamiel Van Impe

Inhuldiging Sint-Martinusheem

In 1962 werd de nieuwbouw ingehuldigd. De KWB (Kristelijke Werklieden Bond), De KAV (Katholieke Arbeidersvrouwen), het NCMV (Nationaal Christelijke Middenstandsverbond), de BGJG (Bond van de Grote en Jonge Gezinnen) en de jeugdbewegingen VKAJ en KAJ waren allen aanwezig met hun vaandels. Buiten verwelkomde Robert Welleman alle aanwezigen en werden de gedenkstenen ont-huld en gezegend.

De inhuldiging werd feestelijk opgeluisterd door de muziekmatschappij “*Sint Martinus*” onder de lei-ding van voorzitter Edmond Van Herzele. Meester Paul D’Hondt leidde de opening, begroette alle aan-wezigen en bedankte de medewerkers en milde schenkers die dit project hielpen verwezenlijken.

De plechtige inzegening gebeurde door Mgr. G. De Keersmaecker, vicaris-generaal van het bisdom Gent. Hij zegende het oude herstelde kruisbeeld van de in 1879 ingehuldigde vrije jongensschool.

(vervolgt)
Joris De Kegel

Haaltert

- Sint-Gorikskerk, ca. 1900
- Windmolen in de (Wind)molenstraat
- Wikkell koekjesfabriek St.-Anna
- Fiesplaatje 'Cycles Napoleon Haaltert'
- Kaatsen op het Sint-Gorikspein, 1935
- Sint-Gorikskerk met woning Dt. Goossens
- Détail Ferriskaart 1770
- Kruis aan hoeve Coppess, Bruul
- Kapel O.-L.-Vrouw van Bijstand aan het kerkhof
- Binnenszigt kerkhofkapel
- Gemeentehuis tot 1976
- flesetket Likeurstokerij 'De Wijngaard'

